

12. 4. 2026 – Jako nově narození

1. čtení: 1Kr 11, 1-13

Píseň: EZ667 – Vítězi k poctě zpívejme

Základ kázání: J 20, 18-31

Kázání: Milí shromáždění,

jak dobře se v člověku drží mylná a vyfabulovaná tvrzení. Tak i v náboženstvích. To je ještě zesíleno špatnými překlady. V tom vynikají *všechny* moderní české překlady. Tak rádi mluvíme o Jidášovi. V Bibli nikdo takového jména *nikdy* nebyl. Ten zvláštní Ježíšův učedník se jmenoval *Juda*. Docela důležité židovské, starozákonné jméno. I pro Ježíšův rodokmen (Mt 1, 2!) Podobně nebyl v Bibli ani žádný Izák, byl to Jicchak (proto dosl. „Směje se“ – „Smíšek“).

Ale kdo by přece *neznal* Jidáše? A kdo by neznal příběh *nevěřícího* Tomáše?!

Jenže Bible nic takového neříká. A za chvíli uslyšíme, že jeho příběh je dokonce *o pravém opaku!*

Ale postupně: V Janově podání se totiž vzkříšený Ježíš ukázal vyděšeným učedníkům, kteří se schovávali za dosl. *zamknutými* dveřmi – tak řecké kleió. Až na jednoho – jediný z nich se *neskrýval!* A Ježíš těm ostatním *hned* ukázal své ruce i svůj bok. Tedy *obě* své rány z kříže (J 19, 34).

Ale moment – to je přece *to samé*, co později žádá *učedník* Tomáš! Tomáš žádal *to samé*, co *bylo darováno* jeho spoluučedníkům! Co je na něm tedy „nevěřícího?“ Čím se *liší*, od Petra, Jakuba, Jana a dalších, kteří *viděli* ránu na jeho rukou i boku – a uvěřili?

Ničím. To, čeho se Tomáš domáhá, je stejné, jako ostatní učedníci *už dostali* od Krista. A také uvěřili *až poté*, co viděli rány na Kristově boku i rukou. *Ne* potom, co slyšeli „pokoj vám!“ Nebo po vyprávění o setkání se Vzkříšeným z úst žen.

Tak Tomáš žádal stejné – důkaz Ježíšovy *smrti*. I Vzkříšený *dál* nesl rány po hřebec i díru v boku. Tak *samozřejmě*, že v tom v. 27 je Tomášovi dopřáno *to samé*, co o několik dní dříve ostatním učedníkům:

Ježíš byl opět uprostřed nich. Dveře byly opět zamknuty. Ježíš řekl stejné „pokoj vám.“ A i *Tomášovi* ukázal rány na svých rukou i boku. *Úplně stejně* jako ostatním učedníkům dříve!

Proč tedy máme za to, že Tomáš byl nějak „nevěřící?“

Vždyť Tomáš *jako jediný* odpověděl: Můj Pán a můj Bůh. Tomáš si *nesáhl* na Ježíšovy rány. *Nevložil* své prsty do díry na Ježíšově boku. Ačkoli říkal, že bez toho neuvěří – a pak mu stačilo *to samé*, co ostatním učedníkům: Tyto rány *vidět*.

A přesto vyprávíme a kážeme staletí o „nevěřícím“ Tomášovi. Opět za podpory také překladů. Protože autor řeckého si textu si dal velký pozor, aby právě *neřekl*, co čteme v překladech. Zejména v moderních českých. Kraličtí jediní se pokusili vzepřít tradici o „nevěřícím“ Tomášovi. Věrností řeckému textu.

Poslední Ježíšova slova z v. 27 totiž *nejsou*: „Nepochybuji a věř.“ To v řeckém textu *absolutně* není. V tom je jen jedno sloveso, a zrovna to v českém ekumenickém překladu není *vůbec*. A pak jsou tam dvě podstatná jména. Která v českém ekumenickém překladu opět *nejsou vůbec*...

Řecký text praví prosté: Mé ginú apistos allá pistos. Přesně a snadno: *Nestaň se nevěřícím, ale věřícím*. Sloveso ginomai *není* sloveso eimi. Stát se a být *nejsou* ani synonyma. A zrovna Jan velmi rád a bohatě užívá sloveso *eimi* – „být.“ Právě Jan přeče srší Ježíšovými slovy „Já jsem...“. Cesta, pravda, život... nebo jen ohňo-keřové „já jsem,“ egó eimi. Tedy kdyby o Tomášovi chtěl říct, že *byl* nevěřící, tak by právě to napsal.

Ale neudělal to. Napsal: *Nestaň se nevěřícím, ale věřícím*. V celých dějinách křesťanství je jen *jeden* rukopis ze všech, který sem cpe sloveso být. Všechny ostatní poctivě střeží zřejmě původní „staň se.“ Navíc jde o rukopis velmi pozdní – z 5. století po Kr. A je znám svou volnější prací s textem a tak považovaný za *nestandardní* (tzv. Bezův kodex).

Takhle *ojedinělá* a pozdní je tradice o „nevěřícím Tomášovi.“ Vždyť jde zcela proti smyslu textu: Tomáš *chtěl* vidět vzkříšeného Ježíše. *Chtěl* vidět jeho rány. *Chtěl* do nich vložit své ruce. A *odmítá* věřit svým spoluúčedníkům (závěr v. 25). Protože chce věřit vzkříšenému Kristu. Ne svým „bratřím ve víře,“ kteří se schovávali za zamknutými dveřmi. Zatímco on, Tomáš, se *jako jediný z nich neskryval* (samostatně ve v. 24!)

A ostatní učedníci v tom také jednali stejně: Také *nevěřili* ženám zprávu o setkání se Vzkříšeným (v. 18+19!). V *žádném* evangeliu to ženám nevěřili.

Tak jestli se pro nás *stal* Tomáš pro stejné jednání „nevěřícím Tomášem,“ pak stejně *nevěřícími Tomáši* byli také *všichni ostatní učedníci*. Ale to nemohl být, protože se *jako jediný neschovával*. Což chce Jan extra zdůraznit. Tedy *opak* i současného obvyklého porozumění jeho textu. Tomáš *chtěl* a dostal *stejně* jako ostatní. Věřil/nevěřil *stejně* jako ostatní učedníci. Ačkoli na rozdíl od nich se zbaběle neschovával za zamknutými dveřmi.

Ale i my dnes právě toho *jediného* odvážného, *neskrývajícího* se považujeme za „nevěřícího.“ Toho nejodvážnějšího považujeme za zbabělého, nevěřícího a kdo ví, jakého ještě. Zcela absurdně. Zcela převráceně. Až se stal dokonce pořekadlem.

Stejně jako např. považujeme Šalomouna za dobrého, příkladného krále. Ačkoli Bible ho totálně a explicitně *zavrhuje* jako krále *strašlivého*. Svátá Písma ho považují za *tak* hrozného krále, že nebýt věrnosti jeho otce Davida, nezbyl by z něj ani mastný flek.

Vždyť stavěl svatyně božstvům, kterým byly *zaživa upalovány děti* – Molochovi/Molekovi a Kémošovi (1Kr 11, 7). A dokonce takového krále překládáme dodnes *dětem* v nedělce za následováníhodného. Krále, který by je nechal *zaživa* upálit pro harém svých manželek.

Opět *zcela proti* explicitním slovům Bible. Jakoby ta naše víra a tradice byly důležitější. Než je Boží slovo. Než je tisíciletá tradice svatých Písem. Než tisíce let utrpení a života *biblické* víry židů i křesťanů. Než *Boží zjevení*.

A to je právě ono. Chceme mít „svou“ víru. Obvykle zcela ulítlou ve srovnání s *vlastními* svatými Písmi. Mylnou. Rozpornou už s Bibli. Často i s všekřesťanskými vyznáními víry a učením. Protože zcela *mylně* poučenou. Protože chceme věřit vírou *nekritickou* k sobě samé. K nám samým. Víru, která se *nám* hodí a podřizuje a plní *naše* představy.

Opět v *příkrém rozporu*, v *pravém opaku* k Bibli. Také proto taková ani církve nemůže fungovat. Právě Bible *masivně* a zcela nepoměrně kritizuje „ty své“ v první řadě. Ve „Starém“ i „Novém“ Zákoně. Tedy pisatelé a vypravěči v podstatě všech biblických oddílů kritizovali *nejprve* sebe a svou skupinu. Víru i náboženskou praxi svou a své skupiny. A jen zcela okrajově těch ostatních. I Ježíš sám!

Kdežto dodnes činíme my, zejm. moderní čeští evangelíci, opak. Jako s Tomášem. Šalomounem. Nakonec také proto už tu Bibli skoro ani nečteme. Natožpak v důvěryhodných překladech. Protože znovu a znovu rozbíjí, vyvrací „naši“ víru. „Naši“ tradici. Na kterou jsme přece tak strašně hrdí! Nakonec stejným jsou známy také teologické fakulty – rozbíjí lidskou víru. Protože pověřčnou, magickou, mylně poučenou, nepravdivou. Pyšnou a hříšnou. Infantilní a sebestřednou.

Také proto nese první neděle po Velikonocích název „Quasi modo geniti.“ Dosl.: „Po způsobu narozených.“ Myšleno „po způsobu *nově* narozených.“ Právě podle Janova podání z rozhovoru Ježíše s Nikodémem (J 3).

Musíme se zcela nově narodit – v přeneseném smyslu (J 3, 4!). Musíme se vzepřít té obrovské hromadě zcela pomýlených, nepravdivých,

fantasmagorických (po-)věr. Přesvědčení a zvykům, na nichž není ani zrnko pravdy nebo dobra. Protože lidská *víra* určuje *všechna* lidská rozhodnutí. Žádné rozhodnutí nečiníme „plně informovaně.“ A když je tato každé-rozhodnutí-určující víra zcela mylně poučená, vychází z nepravdivých a převrácených znalostí – jaká budou její rozhodnutí? Její důsledky? Vždyť je tak zřetelně vidíme v ČCE celých sto let existence. Tak nápadně posledních čtyřicet.

Tak zapomeňme na nějakého „nevěřícího“ Tomáše. A jako nově narození přijměme, že byl *odvážnější* a *více věřící* než ostatní učedníci. Jako jediný z učedníků se totiž *neschovával* za zamknutými dveřmi. A tak pochopitelně *odmítal* věřit těmto vystrašeným zbabělcům. Jako oni odmítali věřit stejnou zvěst ženám. Které se – na rozdíl od nich – neskrývaly.

Zapomeňme na Šalomouna jako příkladného krále. A rozhodně ho tak nezvěstujme dětem. Nýbrž i dětem pravdivě: Tenhle král by vás nechal upálit zaživa. A ještě by na to nechal extra postavit svatyni. Za státní peníze. Kvůli jeho víře v diplomacii skrze svůj harém exotických „manželek.“ Ne náhodou se právě po jeho vládě království rozpadlo. To ani *Saul* nedokázal!

A jako nově narození se obraťme k pravdě. Vždy obtížné. Náročné. Kritické. A hlavně *sebe-kritické*. A tak k Bohu. Vždy náročnému, obtížnému, kritickému. A v jistém slova smyslu k Bohu tak „*sebekritickému*,“ že obětoval svého jediného Syna pro záchranu každého člověka z *naší* pýchy. Z našeho hříchu před Bohem.

A tak se *odvrátme* od všeho, co není pravda. Odvrátme se od všech věr, přesvědčení, znalostí, které považujeme za zcela samozřejmé. Jen bez jediného důkazu. A často *proti* zřejmým důkazům.

Protože jinak ani *nemůžeme* zvěstovat tohoto Boha. Ani jeho Syna. Ani jeho smrt a vzkříšení. Protože jinak vyprávíme *svou* víru. A je snad nápadné, že ta nikoho nezajímá. Tím spíše, když si bližní nedej Bože otevře Bibli. A zjistí, že všechno je jinak.

Nikdo nestojí o *naš* obraz Boha nebo *naši* víru. Lidé stojí o *skutečného* Hospodina Boha. Vždyť ten jediný může spasit – darovat věčný život a přemoci smrt. Ten jediný *vykoupil*. Ten jediný stvořil celý svět. Ne naše obrazy tohoto Boha. Ne naše víry v naše obrazy tohoto Boha.

Ale Hospodin sám. K němuž i Ježíš sám vždy odkazoval, ne ke své víře: „Proč mi říkáš dobrý? Jen jediný je dobrý – nebeský Otec!“ Pravil bezhříšný Boží Syn Ježíš Kristus. **Amen**

Píseň: EZ691 – Tak málo přímých cest